

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 16. september 2010
Sagsnr.: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010

1. Rapport fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet
- *Rådskonklusioner*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 3

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af direktiv 2001/18/EF for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på deres område og Meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om valgfrihed for medlemsstaterne til at træffe beslutninger om dyrkning af genetisk modificerede afgrøder
- *Udveksling af synspunkter*
KOM (2010) 375 og KOM (2010) 380
Side 8

3. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet
- *Præsentation*
KOM (2008) 563
Side 15

4. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder og Rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 18

5. Forslag til Rådets afgørelse om fastsættelse af bestemmelser vedrørende import til Den Europæiske Union fra Grønland af fiskevarer, levende toskallede bløddyr, pighuder, sækdyr, havsnegle og biprodukter heraf
- *Tidlig forelæggelse*
KOM (2010) 176

Side 20

6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår støttestøtten inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol og Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Tysklands alkoholmonopol
- *Tidlig forelæggelse*
KOM (2010) 336 og KOM (2010) 337

Side 23

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 27. september 2010

1. Rapport fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet KOM-dokument foreligger ikke

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. juli 2010.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har offentliggjort en rapport, der opsummerer drøftelserne i gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet. Gruppen, der blev nedsat i oktober 2009 som følge af den vanskelige situation for mælkesektoren i 2009, fremsætter i rapporten syv henstillinger til Kommissionen.

Baggrund

Kommissionen har den 15. juni 2010 offentliggjort en rapport, der opsummerer drøftelserne i gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet¹.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Som følge af den vanskelige markedssituation for mælk i 2009 nedsatte den daværende kommissær for landbrug og udvikling af landdistrikter i oktober 2009 en gruppe af højtstående eksperter på mælkeområdet. Ekspertgruppen skulle drøfte, hvilke foranstaltninger, der kan overvejes for mejerisektoren på mellemlangt og langt sigt set i lyset af, at mælkekvoterne udløber den 1. april 2015. Den blev opfordret til, under hensyntagen til resultaterne af sundhedstjekket, at overveje, hvilke regulerende foranstaltninger, der kan bidrage til at stabilisere markederne og producenternes indkomster og øge gennemsigtigheden på markedet.

Gruppen bestod af repræsentanter for medlemsstaterne og havde Kommissionens tjenestegrene som formand. Der er blevet afholdt ti møder i perioden fra oktober 2009 til juni 2010, og på baggrund af drøftelserne i gruppen er der blevet udarbejdet en rapport. Rapporten afspejler drøftelserne i gruppen og indeholder 7 henstillinger, men ingen konkrete forslag. Det anføres, at rapporten ikke præjudicerer holdningen i de europæiske institutioner, herunder Kommissionen, Rådet og Europa-

¹Rapporten er tilgængelig på:
http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/hlg/report_150610_en.pdf

Parlamentet. Kommissionen vil overveje rapporten, og der forventes fremsat forslag inden udgangen af 2010.

Der er på møderne i gruppen blevet drøftet kontraktforhold mellem mælkeproducenter og mejerier, producenternes kollektive forhandlingsposition, interprofessionelle organisationer, gennemsigtighed og prisovervågning i fødevarerforsyningskæden, markedsinstrumenter (herunder eventuel brug af futures), mærkning og kvalitetsregler samt innovation og forskning.

Gruppen af højtstående eksperter fremsætter i sin rapport 7 henstillinger til Kommissionen om følgende:

- **Kontraktforhold mellem mælkeproducenter og mejerier:** Kommissionen inviteres til at overveje en øget anvendelse af formelle skriftlige kontrakter, dog på frivillig basis, men med mulighed for medlemsstaterne for at gøre dem obligatoriske. Kontrakterne kunne for eksempel skabe rammer for levering af rå mælk, herunder pris, mængde, leveringstidspunkt og kontraktvarighed. Gruppen understreger, at Kommissionen i sine overvejelser skal tage højde for den særlige karakter, som andelsselskaber har.
- **Producenternes forhandlingsposition:** Kommissionen inviteres til at overveje muligheden for at indføre en bestemmelse under landbrugspolitikken, der giver producentorganisationer, der består af mælkeproducenter, lov til at forhandle kontraktbetingelser med et mejeri. Varigheden af en sådan bestemmelse bør vurderes og denne bør kunne tages op til revision. Det skal bemærkes, at fem medlemsstater, herunder Danmark, ikke var enige i denne henstilling.
- **Interprofessionelle organisationer:** Kommissionen foreslås at undersøge, hvorvidt nogle af de gældende bestemmelser for interprofessionelle organisationer i frugt- og grøntsagssektoren også vil kunne anvendes i mejerisektoren under forudsætning af, at et velfungerende indre marked sikres.
- **Gennemsigtighed i forsyningskæden:** Kommissionen inviteres til at videreudvikle det europæiske prisovervågningsværktøj for fødevarer (European Food Price Monitoring Tool). Ligeledes inviteres Eurostat og de nationale statistiske institutter til, under hensyn til omkostningerne, at undersøge mulighederne for at formidle flere oplysninger.
- **Markedsinstrumenter og futures:** Der var generelt enighed i gruppen om, at det eksisterende sikkerhedsnet er passende. Kommissionen inviteres til at undersøge mulige instrumenter, der for eksempel kan mindske indkomstvolatilitet, og som er forenelige med WTO's "grønne boks". Kommissionen bedes overveje, særligt via målrettede uddannelsesprogrammer, at lette anvendelsen af futures.
- **Mærkning:** Kommissionen inviteres til at overveje forskellige muligheder for obligatorisk/frivillig produktmærkning af mejeriprodukter, herunder oprindelse/produktionssted ("place of farming"), samt at indføre særlige mærkningsregler for imitationsprodukter. Eventuelle overvejelser bør dog tage højde for gældende regler om mærkning, som p.t. revideres.
- **Innovation og forskning:** Kommissionen inviteres til at styrke innovation i den fremtidige fælles landbrugspolitik efter 2013, herunder især i landdistriktspolitikken. Kommissionen inviteres desuden til at forbedre formidlingen af de aktuelle muligheder for innovation og forskning inden for rammerne for landdistriktsudvikling og forskningsrammeprogrammet. De involverede parter, herunder for eksempel interesseorganisationer, opfordres til at definere klare forskningsmål

med henblik på, at sektoren bedre kan få nytte af de nationale forskningsprogrammer og EU's forskningsrammeprogram.

Der foreligger udkast til rådskonklusioner fra formandskabet. Udkastet er inspireret af henstillingerne i gruppens rapport, om end henstillingerne i højere grad afspejler drøftelserne i gruppen og medlemsstaternes forskellige holdninger til de drøftede emner. På en række områder går udkastet til rådskonklusioner videre end henstillingerne fra gruppen blandt andet i forhold til standardkontrakter, konkurrencelovgivning, interprofessionelle organisationer, markedsforanstaltninger og innovation.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig i sagen.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det centrale for gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet har været diskussionen om at forbedre de europæiske mælkeproducenters forhandlingsposition overfor forarbejdnings- og detailledet – særligt gennem kontraktforhold og gennem oprettelsen af producentorganisationer og interprofessionelle organisationer. Landbrug & Fødevarer ser med bekymring på, at mange EU-lande argumenterer for nye former for markedsregulering til erstatning for mælkekvoternes ophør i 2015. Helt generelt er det vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at rammerne for den nuværende andelsorganisering i dansk mejeribrug ikke forringes; at varernes frie bevægelighed i EU sikres; og at markedsorienteringen af mælkesektoren fortsat fremmes.

I forhold til de konkrete forslag har Landbrug & Fødevarer følgende bemærkninger:

Kontrakter

Landbrug & Fødevarer har fastholdt, at det er nødvendigt med *frivillighed* i forhold til kontrakter af hensyn til andelsorganiseringen i Danmark. Det er derfor glædeligt, at der er blevet indskrevet, at kontraktformen – enten lovgivning eller retningslinjer (best practice) – både vil være frivillig og vil respektere andelsformen.

Landbrug & Fødevarer fastholder dog, at tilgangen i blok 1 om kontraktrelationer på mange måder er fejlagtig. Det skyldes ikke kun, at mælkesektoren i Danmark allerede har organiseret sig, men også antydningen af, at kontrakter ses i en udbudsregulerende kontekst (blandt andet afspejlet i overskriften: ”*Contractual relations between milk producers and dairies to better balance supply and demand on the dairy market*”).

Landbrug & Fødevarer mener desuden, at spørgsmålet om kontrakter har vejet uforholdsmæssigt meget i drøftelserne i gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet, idet 86 % af den indvejede mælk ifølge Kommissionen allerede er omfattet af en kontrakt mellem mejeri og producent, eller leveres til producentens eget andelsmejeri. Det tager Landbrug & Fødevarer som udtryk for, at de

nødvendige instrumenter som udgangspunkt er til rådighed. Endvidere har Landbrug & Fødevarer løbende arbejdet for en øget markedsorientering af mælkesektoren og er af den grund umiddelbart meget tøvende overfor et nyt reguleringstiltag, som muligheden for at medlemsstaterne kan kræve obligatoriske kontrakter for alle producenter, vil være.

Producentorganisationer

Landbrug & Fødevarer er ikke modstander af at sikre lempeligere regler for oprettelsen af producentorganisationer i mælkesektoren. Det er dog under forudsætning af, at der af hensyn til andelsorganiseringen sikres *frivillige* organiseringsforhold for mælkeproducenterne. Endvidere er det afgørende, at der ikke knyttes støtte til en producentorganisation, idet det vil virke konkurrenceforvridende i forhold til de allerede etablerede andelsvirksomheder.

Interprofessionelle organisationer

Landbrug & Fødevarer har været bekymret for brug af interprofessionelle organisationer. I Landbrug & Fødevarers optik vil det være en teknisk handelshindring, hvis en interprofessionel organisation kan forhandle udbuds- og afsætningskoordination på plads mellem primær-, forarbejdnings- og detailledet nationalt. Landbrug & Fødevarer bifalder, hvis nye initiativer vedrørende interprofessionelle organisationer i mælkesektoren ikke må omfatte aktiviteter i modstrid med den frie konkurrence. Landbrug & Fødevarer er dog bekymret over, at det i rapporten er uklart på *hvilke vilkår*, at man fremadrettet tænker fri konkurrence på det indre marked for mælkesektoren. Enten er det på nuværende vilkår eller på de vilkår, som gør sig gældende i frugt og grønt sektoren, hvor man netop kan lave udbuds- og afsætningskoordination.

Markedsinstrumenter

Landbrug & Fødevarer støtter anbefalingen fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet om, at interventionsregler – som de er i Sundhedstjekket – fastholdes som kriseinstrument, der i givet fald kan spænde et sikkerhedsnet under markedet.

Der er en anbefaling i rapporten om, at nye instrumenter er relevante for at reducere indkomstvolatilitet, forudsat at de er grøn boks compatible.

Støtte til forsikringsordninger eller lignende har løbende været diskuteret i Landbrug & Fødevarer, når EU-dagsordenen har givet anledning til det. Det har hver gang vist sig, at interessen for forsikringsordninger mod ugunstige vejrforhold etc. er nærmest ikke eksisterende. Når det drejer sig om usikre markedsforhold, så har interessen klart været at anvende de eksisterende instrumenter i form af intervention og privat oplagring frem for forsikringsordninger eller lignende.

Futures

Anbefalingerne for futures peger i retning af en europæisk futuresbørs for smør og skummetmælkepulver, men ikke for råmælk. Det understreges desuden, at futures skal operere på markedsbetingelser uden direkte involvering af Kommissionen. Dansk mejeribrug er ikke modstandere af, at der oprettes en futuresbørs i Europa, hvis der er behov for det i andre europæiske lande, og forudsat, at en futuresbørs fungerer på markedsbetingelser.

Fødevarer og mærkning

Landbrug & Fødevarer støtter – i tråd med anbefalingen fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet – en større indsats for at undgå, at ikke-mejeriprodukter markedsføres som værende mejeriprodukter.

Landbrug & Fødevarer støtter, at man beholder gældende mærkningsregler, hvor der er frivillig angivelse af ”place of farming”. ”Mandatory place of farming” er ikke i Landbrug & Fødevarers interesse, idet obligatoriske mærkningsregler vil være i modstrid med varernes fri bevægelighed i EU og et tilbageskridt mod en opdeling af EU’s indre marked i *nationale* markeder. Generelt set er obligatoriske mærkningsregler også problematiske i forhold til global handel med fødevarer, idet det kan medføre lignende tiltag fra lande udenfor EU, hvilket vil være i modstrid med interesserne blandt de eksportorienterede nationer i EU. ”Mandatory place of farming” mærkning vil være praktisk umuligt, idet mælken i noget omfang indvejes og forarbejdes *på tværs* af grænserne i EU.

Innovation

Landbrug & Fødevarer bemærker med tilfredshed, at afsnittet om forskning og innovation er blevet forbedret i forhold til tidligere udkast, så der iværksættes en stærkere indsats for:

- At kommunikere bedre om eksisterende forskning og innovationsmuligheder.
- At sikre klare forskningsprioriteter for mælkesektoren for at få bedre nytte af nationale og EU forskningsprogrammer.
- At mælkesektoren skal indtænkes mere i forbindelse med Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens konkurrenceevne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tager rapporten fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet til efterretning. Regeringen arbejder for, at gennemførelsen af centrale dele af sundhedstjekket fastholdes, således at strategien for afvikling af mælkekvoterne ligger fast. Regeringen vil endvidere arbejde for at markedsorientere mælkesektoren yderligere, herunder at markedsinstrumenter som intervention og prisstøtte enten ophører eller opretholdes på et minimum som et reelt sikkerhedsnet. Danmark er skeptisk over for en eventuel udvidelse af undtagelser fra eksisterende EU-konkurrenceregler og en udvidelse af rammerne for interprofessionelle organisationer i mælkesektoren, idet en udvidelse kan begrænse det indre markeds funktion. Danmark kan støtte rådskonklusionerne, såfremt de afspejler henstillingerne i gruppens rapport.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rapporten afspejler drøftelserne i gruppen, som de har fundet sted, og de forskellige medlemsstaters holdninger hertil. Medlemsstaternes repræsentanter i gruppen har været delt på visse af emnerne, hvilket også fremgår af henstillingerne. Rapporten blev drøftet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010, hvor der generelt var bred opbakning hertil, idet henstillingerne i rapporten afspejler drøftelserne i gruppen. Det er endnu uklart, hvorvidt der kan opnås opbakning til rådskonklusionerne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010, jf. samlenotat oversendt den 1. juli 2010.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af direktiv 2001/18/EF for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på deres område og Meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om valgfrihed for medlemsstaterne til at træffe beslutninger om dyrkning af genetisk modificerede afgrøder KOM (2010) 375 og KOM (2010) 380

Revideret genoptryk af Miljøministeriets grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. september 2010. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen ønsker med sit forslag at ændre EU-lovgivningen for at give medlemsstaterne mulighed for selv at bestemme, hvorvidt de ønsker, at der dyrkes GM-planter på deres territorium uden at ændre godkendelsessystemet på fællesskabsniveau og uafhængigt af de tiltag, som medlemsstaterne har ret til foretage jf. udsætningsdirektivets artikel 26a for at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af genetisk modificerede organismer i andre produkter (sameksistensregler).

For at undgå, at denne mulighed underminerer godkendelsessystemet på fællesskabsniveau, skal anvendelsen af denne mulighed begrundes ud fra andre kriterier end dem, der indgår i fællesskabets godkendelsesprocedure. Dvs. begrundelsen må ikke ske med henvisning til, at dyrkning af den pågældende GM-plante skulle medføre risici for miljø og menneskers og dyrs sundhed.

Ligeledes må anvendelse af denne mulighed ikke begrundes med hensyn til at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter, idet fællesskabslovgivningen allerede giver grundlag (artikel 26a i udsætningsdirektivet) for at løse sådanne problemer gennem sameksistensregler.

Forslaget berører ikke godkendelser til import af GMO'er til EU alene til foder og fødevarerbrug.

1. Status

Kommissionen sendte den 13. juli 2010 ovennævnte forslag til Rådet. Den danske sprogversion blev oversendt til Rådet den 16. juli 2010.

Forslaget har hjemmel i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 114 om harmonisering af medlemslandenes lovgivning vedr. det indre marked og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter den almindelige lovgivningsprocedure jf. artikel 294.

Kommissionen har endvidere fremlagt en meddelelse KOM(2010)380 til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om valgfrihed for med-

lemsstaterne til at træffe beslutninger om dyrkning af genetisk modificerede afgrøder, der beskriver baggrunden for forslaget.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010 med henblik på udveksling af synspunkter.

2. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at ændre Direktiv 2001/18/EC, art. 26 (Udsætningsdirektivet) ved at tilføje en ny art. 26b der giver medlemslandene mulighed for, at forbyde, begrænse eller hindre dyrkning af genetisk modificerede organismer (GM-planter) på deres territorium.

Muligheden for at forbyde, begrænse eller hindre dyrkning af GM-planter er efter forslaget møntet på bestemte eller alle GM-planter og et forbud kan gælde for dele af en medlemsstat eller for hele medlemsstatens territorium. Nationale forbud kan omfatte dyrkning af GMO'er godkendt til dyrkning under både udsætningsdirektivet og forordning 1829/2003.

Forslaget berører ikke godkendelser til import af GMO'er til EU alene til foder og fødevarerbrug. Forslaget lægger heller ingen restriktioner for den frie handel med frø.

Udsætningsdirektivet og forordning nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer udgør et sammenhængende lovgrundlag for godkendelse af GM-planter til dyrkning i EU.

Ifølge denne lovgivning skal GM-planter til dyrkning underkastes en individuel risikovurdering før de kan blive godkendt til markedsføring i det fælles marked. Formålet er at sikre et højt niveau m.h.t. beskyttelse af miljøet og menneskers og dyrs sundhed.

Når en GM-plante er godkendt til dyrkning i overensstemmelse med denne lovgivning, kan medlemsstaterne i dag ikke forbyde eller begrænse markedsføring af denne plante, undtagen under bestemte betingelser fastlagt i fællesskabslovgivningen.

Kommissionen begrundet sit forslag med, at der i de sidste år har været tiltagende tilkendegivelser fra medlemsstaterne om, at beslutninger om den konkrete dyrkning af GM-planter mest hensigtsmæssigt sker på medlemsstatsniveau, hvorfor medlemsstaterne skulle have ret til at have en mulighed for at vedtage regler vedrørende dyrkning af GM-planter på deres territorium efter at GM-planten er blevet godkendt til markedsføring på fællesskabsniveau.

Kommissionen ønsker med sit forslag at ændre EU-lovgivningen for – i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet - at give medlemsstaterne frihed til at bestemme hvorvidt de ønsker, at der dyrkes GM-planter på deres territorium. Dette sker uden at ændre godkendelsessystemet på fællesskabsniveau og sker uafhængigt af de tiltag, som medlemsstaterne har ret til foretage jf. udsætningsdirektivets artikel 26a for at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af genetisk modificerede organismer i andre produkter (sameksistensregler).

For at bevare godkendelsessystemet på fællesskabsniveau, skal anvendelsen af denne mulighed begrundes ud fra andre kriterier end dem, der indgår i fællesskabets godkendelsesprocedure.

Dvs. den enkelte medlemsstats begrundelse må ikke ske med henvisning til at dyrkning af den pågældende GM-plante skulle medføre risici for miljø og menneskers og dyrs sundhed,

Ligeledes må anvendelse af denne mulighed ikke begrundes med hensyn til at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter, idet fællesskabslovgivningen allerede giver grundlag (artikel 26a i udsætningsdirektivet) for at løse sådanne problemer gennem sameksistensregler.

Det vil således være en betingelse for anvendelsen af et nationalt forbud eller begrænsning af dyrkning af GM-planter, at forbuddet ikke er begrundet i risici for miljøet eller menneskers og dyrs sundhed eller i et ønske om at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter.

Forbud eller begrænsninger kan alene dreje sig om dyrkning, og ikke den uhindrede omsætning og import af genetisk modificeret udsæd. Tilsvarende må disse forholdsregler ikke være rettet imod anvendelse af udsæd i hvilket der findes tilfældig eller uundgåelige spor af GMO'er, der er godkendt i EU.

Kommissionen har endvidere den 13. juli 2010 vedtaget en ny ikke-bindende anbefaling m.h.t. udarbejdelse af sameksistensregler.

I de nye anbefalinger præciseres muligheden for, at medlemsstaterne kan begrænse dyrkning af GM-planter på større områder af deres territorium for at undgå utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i konventionelle og økologiske afgrøder (GMO-frie områder). Dog skal anvendelse af denne mulighed begrundes af medlemsstaterne ved påvisning af, at de gældende sameksistensregler ikke er tilstrækkelige til at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er.

Endelig skal anvendelsen af forbuddet eller begrænsninger for medlemslandene være i overensstemmelse med traktaterne, særligt med hensyn til ikke-diskriminering af nationale og ikke-nationale produkter og fællesskabets internationale forpligtelser f.eks. i forhold til WTO.

Formandskabet forventes at præsentere forslaget på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010, med en efterfølgende diskussion af det samlede forslags økonomiske konsekvenser, foreneligheden med det Indre Marked og EU's handelsmæssige forpligtelser i for eksempel WTO. Det er således den samlede idé om medlemsstaternes selvbestemmelse i forhold til godkendelse til dyrkning, der vil være diskussionens omdrejningspunkt.

3. Europaparlamentets udtalelse

Europaparlamentet har endnu ikke behandlet forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Der sker med forslaget en tilbageføring af kompetence til medlemsstaterne, der hidtil har ligget på fællesskabsniveau. Dette vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslaget's lovgivningsmæssige konsekvenser.

Udsætningsdirektivet er implementeret i dansk lovgivning ved lov om miljø og genteknologi, lov-bekendtgørelse nr. 811 af 21. juni 2007 og bekendtgørelse om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, bekg. nr. 1319 af 20. november 2006 af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Kommissionens forslag er udformet som en forordning om end den tilsigter at ændre et direktiv, nemlig direktiv 2001/18/EC (udsætningsdirektivet). En forordning kan umiddelbart anvendes i medlemsstaterne og medføre pligter og rettigheder direkte for borgerne i de enkelte EU-lande. Der kræves derfor ikke national lovgivning for, at forordningen gælder som lovgivning i medlemsstaterne.

Selv om forordningen vil have direkte virkning i dansk ret, kan der dog godt være tale om, at det er nødvendigt at fastsætte supplerende bestemmelser eller foretage justeringer i lovgivningen. I forhold til ændringen af udsætningsdirektivet vil denne mulighed dog kræve en nøje juridisk analyse, der ikke er gennemført for nuværende.

Forordning 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foder har direkte retskraft og er således ikke som sådan implementeret i dansk lovgivning. Bekendtgørelse nr. 1308 af 14. december 2005 om mærkning af fødevarer (§§ 72 og 77) indeholder dog straffebestemmelser om overtrædelse af forordningens regler for så vidt angår fødevarer. For så vidt angår foder er straffebestemmelserne implementeret med bekendtgørelse nr. 1177 af 11. oktober 2007 om foder og foderstofvirksomheder. Der vil ikke være behov for at ændre disse bekendtgørelser.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Erhvervsmæssigt dyrkes der ikke GMO-afgrøder i Danmark. Evt. økonomiske konsekvenser ved et fremtidigt dansk forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde vil afhænge af den pågældende GMO's karakteristika, og kan derfor ikke vurderes for nuværende.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have erhvervsadministrative konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der skønnes ikke at være samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med forslaget. Erhvervsmæssigt dyrkes der ikke GMO-afgrøder i Danmark. Evt. samfundsøkonomiske konsekvenser ved et fremtidigt dansk forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde vil afhænge af den pågældende GMO's karakteristika.

Beskyttelsesniveau

Forslaget skønnes ikke at ville påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, da det udelukkende omhandler begrundelser for nationale dyrkningsforbud, der ligger ud over mulige miljø- og sundhedsmæssige risici.

6. Høring

Kommissionens forslag har været udsendt i almindelig høring hos relevante interesseorganisationer mv. den 15. juli 2010 med frist 23. august 2010.

Der er i alt indkommet 12 høringsvar.

3F finder, at der i forbindelse med afgørelser inden for de enkelte medlemslande om dyrkning af GMO-afgrøder bør foretages en analyse af den samfundsmæssige nytteværdi, hvor også de arbejdsmiljømæssige forhold indgår.

Ved dyrkning i medlemslandene bør det også sikres, at medarbejderstaben har den fornødne uddannelse.

DI – organisation for erhvervslivet finder, at EU-kommissionens forslag er uheldigt og uhensigtsmæssigt, idet mulighederne for nationale forskelligheder mht. dyrkning af GMO-afgrøder indebærer risiko for fraktionering af det indre marked og en ulige konkurrencesituation. Flytningen af kompetencen til de enkelte medlemslande bryder med et helt centralt princip om harmoniserede beslutninger, og DI finder ikke, at dette brud kan forsvares med henvisning til subsidiaritetsprincippet. DI finder, at det er helt centralt at fastholde, at nationale dyrkningsforbud ikke kan begrundes i miljø-, sundheds- og sameksistensmæssige forhold, ligesom sådanne begrænsninger skal være i overensstemmelse med traktaterne og forpligtigelser i WTO.

DI frygter også, at forslaget på sigt fører til, at også import af GMO-foder og fødevarer bliver en nationale afgørelse.

Endelig finder DI, at forslaget er et yderligere tilbageskridt i forhold til udnyttelse af GM-teknologien, at vækstmuligheder i EU ikke kan indfries, og at fællesskabet derfor ikke vil være at finde blandt de førende på dette felt.

Samlet set kan DI derfor ikke støtte Kommissionens forslag.

Økologisk Landsforening støtter Kommissionens forslag.

Foreningen lægger til grund, at det ikke vil være muligt at dyrke GMO-afgrøder, uden at det vil få økonomiske konsekvenser for de producenter, der markedsfører GMO-fri produkter (f.eks. økologiske), idet det vil give øgede udgifter til adskillelse, logistisk analyser og kontrol med forekomster af GMO'er med deraf følgende tab af indtægter.

Foreningen fremhæver, at dyrkning af GMO-afgrøder forhindrer, at medlemslandene kan vælge en national erhvervs politik, der er baseret på produktion af bæredygtige fødevarer uden anvendelse af

GMO, da en voksende GMO-produktion kan udgøre en væsentlig barriere for at få flere økologiske arealer i Danmark.

Økologisk Landsforening lægger vægt på, at der ikke stilles begrænsninger for, hvilke begrundelser medlemsstaterne må anvende i forb. med forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde. Det bør således være tilladt at vedtage nationale forbud som led i en national erhvervsstrategi, og for at sikre GMO-fri produkter og for at sikre forbrugernes tillid til GMO-frie produkter.

Landbrug og Fødevarer finder indledningsvist, at det er særdeles vigtigt, at de danske myndigheder overfor Kommissionen påpeger nødvendigheden af, at der fremsættes forslag til løsning af det nuværende nul-tolerance problem – både i forhold til import af foder og fødevarer og i forhold til udsæd. Dette har stor betydning både for den konventionelle foder- og fødevarerproduktion og den økologiske.

Landbrug og Fødevarer noterer endvidere med tilfredshed, at Kommissionen fastslår vigtigheden af sameksistensregler, der imødegår risikoen for, at landmænd lider økonomiske tab som følge af, at andre dyrker GMO-afgrøder.

Landbrug og Fødevarer finder imidlertid, at den af Kommissionens fremsatte nye rekommandation i forhold til den nugældende rekommandation er et skridt i den forkerte retning, idet den nugældende rekommandation alene lægger videnskabelige forhold til grund for udarbejdelse af sameksistensregler.

Danmark bør således arbejde for, at fastholde den nuværende grundige og operationelle rekommandation for sameksistens.

Dermed kan der - jf. Landbrug og Fødevarer - opstilles klare betingelser, der skal overholdes, hvis man skal kunne dyrke GMO-afgrøder, som på langt sigt i højere grad vil beskytte de landbrugere, som ønske at fravælge GMO, end de nationale forbud som Kommissionen lægger op til.

I den forbindelse udtrykker Landbrug og Fødevarer bekymring for, om det foreliggende forslag vedr. dyrkning er i overensstemmelse med WTO-reglerne og reglerne for det indre marked, idet muligheden for at forbyde dyrkning i modsætning til de nugældende sameksistensregler ikke er baseret på objektive kriterier.

Landbrug og Fødevarer opfordrer derfor på det kraftigste den danske regering til at arbejde for at sikre, at en evt. kommende regulering er i overensstemmelse med såvel WTO-reglerne som reglerne for det indre marked.

Afdelingen for biosystemer v/Risø DTU finder, at Kommissionens forslag er principielt rigtigt, idet dyrkningsmæssige forhold kan være vidt forskellige mellem lande og regioner, hvilket vanskeliggør sameksistens. Afdelingen finder dog at Kommissionens forslag er upræcist i forhold til at konkretisere hvilke grunde, der anses for at være legale i forhold til et GMO-dyrkningsforbud. Kommissionens bør derfor i forslaget præcisere, hvornår et forbud er legalt. Uklarhed i ved ikke at nævne, at også etiske reservationer er legale begrundelser indebærer, at der kan rejses tvivl om hvorvidt

Kommissionens forslag overhovedet bliver operationelt i forhold til den differentierede holdning, som EU-landene har til GM-afgrøde dyrkning.

Danmarks Naturfredningsforening er grundlæggende tilfreds med Kommissionens forslag, der betragtes som en håndsækning til og en ekstra sikkerhed for natur og miljø i medlemslandene.

Foreningen finder dog, at der er uklarhed om, hvilke kriterier de enkelte medlemslande kan lægge til grund for et evt. forbud. DN ønsker derfor en redegørelse for, hvad der kan udløse et forbud, og om et evt. forbud kan underkendes af Kommissionen.

Endelig ønsker DN, at det sikres, at en evt. ændring af udsætningsdirektivet ikke kommer til at underminere sameksistensreglerne. Sameksistensreglerne bør stadig være gældende og bør være uafhængige af skiftende politiske flertal for og imod GMO-afgrøder.

Forbrugerrådet støtter Kommissionens forslag, idet rådet finder, at det sikrer forbrugerne et reelt valg. Det reelle valg forudsætter, at de forbrugere, der ønsker at købe GMO-fri produkter, skal sikres den mulighed uden en påført merpris fra GMO-produktion.

Foreningen af Danske Biologer støtter Kommissionens forslag.

Dansk Erhverv har ingen bemærkninger til forslaget.

Grundnotat om forslaget har den 20. juli 2010 været forelagt miljøspecialudvalget til skriftlig høring med frist den 26. juli 2010. Der kom i den forbindelse ikke bemærkninger til forslaget.

Sagen har endvidere været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer henholder sig til de tidligere afgivne bemærkninger. Landbrug & Fødevarer er endvidere af den opfattelse, at det fremlagte forslag ikke tager fat om de egentlige problemer, ligesom forslaget giver anledning til en række andre problemstillinger. Landbrug & Fødevarer finder, at der grundlæggende er problemer med forslaget, og at Landbrug & Fødevarer er af den grundlæggende opfattelse, at der skal holdes fast i fælles EU-regler. Landbrug & Fødevarer er desuden uforstående overfor argumentet om, at forslaget ikke har samfundsøkonomiske konsekvenser med henvisning til, at der ikke i dag dyrkes GM-afgrøder i EU. En vurdering af de samfundsøkonomiske aspekter giver jo alene mening, hvis de i et fremtidigt scenarie bygger på en konkret sammenligning mellem dyrkning af henholdsvis forbud mod dyrkning af de GM afgrøder, som det på et tidspunkt kunne være muligt at dyrke i EU.

7. Forhandlingssituationen

Der har endnu ikke været forhandlinger om forslaget.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen, idet det ligger indenfor rammerne af Folketingets vedtagelse (V83) fra den 27. maj 2010 om genmodificerede afgrøder. Folketinget vedtager i V83, at Danmark i EU-regi arbejder for nationale afgørelser vedrørende dyrkning af genetisk modi-

ficerede afgrøder. Det er endvidere regeringens holdning, at Danmark i EU-regi arbejder for nærmere afklaring af, hvilke legale begrundelser, som medlemsstaterne kan benytte, for at indføre et forbud mod dyrkning af GM-afgrøder.

9. Tidligere forelæggelser for Folketinget

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 3. september 2010.

3. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår ud- deling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet KOM (2008) 563

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. november 2008.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til ændring af ordningen om fødevarerfordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet. Medlemsstaterne skal fremover kunne iværksætte 3-årige programmer med henblik på fordeling blandt de dårligst stillede af fødevarer, som primært stammer fra interventionslagre og alternativt ved markedsopkøb. Forslaget om intensivering af fødevarerprogrammet skal ifølge Kommissionen imødegå et voksende fødevarerbehov hos de socialt dårligst stillede som følge af stigende fødevarerpriser især i de nye medlemsstater samt en betydelig reduktion i interventionslagrene de senere år.

Baggrund

Kommissionen har den 17. september 2008 fremlagt forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår fødevarerfordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet. Forslaget er modtaget i dansk sprogversion den 25. september 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Rådets Juridiske Tjeneste har efterfølgende afgivet en udtalelse om forslagets hjemmel, hvor det anføres, at TEUF artikel 43, stk. 2 umiddelbart ikke er den korrekte hjemmel, og at hjemlen alternativt bør være TEUF artikel 352.

Europa-Parlamentet afgav den 26. marts 2009 deres udtalelse om Kommissionens forslag i førstebehandlingen. Kommissionen forventes på den baggrund at fremsætte et revideret forslag. Rådet har endnu ikke fastlagt en fælles holdning i førstebehandlingen.

Et revideret forslag forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Formålet er at ændre og udvide den eksisterende ordning med fødevarefordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet (fødevareprogrammet) til permanent at omfatte markedsopkøb. Herved kan medlemsstaterne fortsat sikre forsyningen af fødevarer til socialt udsatte, såfremt der ikke findes tilstrækkelige interventionslagre. Baggrunden for forslaget skal dels ses i lyset af de stigende fødevarerpriser i EU de seneste år, dels i behovet for at finde andre kilder til fødevareprogrammet, idet EU's interventionslagre er ved at være udtømte, samt at der sikres en større valgfrihed og dermed bedre ernæringsbalance i de fødevarer, der indgår i programmet.

Fødevareprogrammet, hvis oprindelige formål var at uddele af EU's overskudsproduktion af fødevarer, har hidtil været baseret på EU's overskudslagre og alene midlertidige markedsopkøb, hvor der ikke fandtes passende interventionslagre. Kommissionen anfører, at programmet har medvirket til at stabilisere markedet samt sikre forbrugerne fødevarer til rimelige priser. En række markedsorienterede reformer af den fælles landbrugspolitik har sammen med fordelagtige producentpriser imidlertid betydet, at EU's interventionslagre er reduceret betydeligt de seneste år.

Kommissionen har på denne baggrund foreslået en ændring af forordningen, således, at det i højere grad bliver muligt at anvende budgetmidler til direkte markedsopkøb.

Forslaget vil gøre det muligt for de enkelte medlemsstater at redefinere fødevareprogrammets fokus på en ernæringsmæssig korrekt sammensætning af fødevarehjælpen frem for, som hidtil, at være baseret på interventionslagrenes produkter. Med den foreslåede ændring vil medlemsstaterne endvidere kunne sikre en bedre langtidsplanlægning af fødevarehjælpen via en 3-årig plan for fødevareprogrammets aktiviteter. Medlemsstaterne skal i øvrigt basere deres støtteanmodninger på nationale fødevareprogrammer, som gør det muligt at få en klarere og tydeligere prioritering i fødevarehjælpen til de dårligst stillede. Nationale fødevareprogrammer, vil desuden gå forud for de EU-medfinansierede programmer.

Forslaget introducerer national medfinansiering af fødevareprogrammet. Gennem en ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik, indsættes der et maksimumbeløb for EU's medfinansiering, så denne maksimalt udgør 75 % af udgifterne til fødevareprogrammet og 85 % i samhørighedslandene for perioden 2010-2012. I programperioden 2013-2015 vil medfinansieringssatsen blive reduceret til henholdsvis 50 % og 75 %. Det reviderede fødevareprogram skal træde i kraft den 1. januar 2010.

Kommissionen foreslår en fast rapporterings- og kontrolpligt i forhold til anvendelsen af midlerne. Således skal medlemsstater, der deltager i ordningen, sende Kommissionen en årlig rapport om gennemførelsen af ordningen samt holde Kommissionen opdateret om ændringer, der har konse-

kvenser for gennemførelsen af programmerne. Kommissionen forpligter sig til at fremsende en rapport om udmøntningen af ordningen til Europa-Parlamentet og Rådet i senest den 31. december 2012.

Kommissionen forventes at fremlægge et revideret forslag, der dels mindsker den nationale medfinansieringsgrad i forhold til Kommissionens oprindelige forslag, dels indeholder en række konsekvensrettelser.

Udtalelser

Europa-Parlamentet afgav den 26. marts 2009 deres udtalelse om Kommissionens forslag i førstebehandlingen. Europa-Parlamentet er imod, at medlemsstaterne skal medfinansiere fødevarehjælpsprogrammet. Europa-Parlamentet præciserer, at markedsopkøbene skal ske på en konkurrenceorienteret måde, hvormed der tilskyndes til opkøb af produkter med oprindelse i EU. Det anføres også, at uddelingen af fødevarer kan bidrage til at øge fødevarerforsyningsikkerheden, særligt i de mindre udviklede regioner. Endelig foreslår Europa-Parlamentet at fremskynde den rapport, som Kommissionen skal forelægge Rådet og Europa-Parlamentet fra den 31. december 2012 til den 31. december 2011. Europa-Parlamentet foreslår, at rapporten skal indeholde forslag til afgørelse om en videreførelse af ordningen efter indeværende finansieringsperiode.

Konsekvenser

Forslaget indeholder meget generelle retningslinjer om udformningen af de fremtidige fødevareprogrammer.

Konsekvenser for EU-budgettet

Kommissionen finansierer mellem henholdsvis 75 % og 85 % af udgifterne til det udvidede fødevarereprogram de første tre år (2010-2012) og derefter 50 % og 75 % (2013-2015). Som udgangspunkt skal medlemsstaterne finansiere det resterende beløb.

Det nuværende fødevarereprogram har fuld EU-finansiering. Budgettet til fødevarereprogrammet blev fra og med vedtagelsen af EU's budget for 2009 øget fra ca. 300 mio. € til 500 mio. € årligt.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget indebærer, at medlemsstaterne skal medfinansiere tiltag inden for fødevarereprogrammet. Kun i det tilfælde at Danmark anvender fødevarereprogrammet, vil der være statsfinansielle konsekvenser forbundet med forslaget, udover udgifterne til EU's budget, jf. ovenfor.

Høring

Landbrugsraadet oplyste på møde i §2-udvalget (landbrug) den 10. september 2008 og den 15. oktober 2008, at Landbrugsraadet kan acceptere Kommissionens forslag, særligt hvis varerne købes til markedspris og derfor ikke virker markedsforstyrrende. Fødevarehjælp blev dog ikke anset som er en naturlig del af landbrugspolitikken.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark arbejder aktivt for at markedsorientere og liberalisere den fælles landbrugspolitik i EU. I den forbindelse har den af Fællesskabet førte markedspolitik resulteret i, at de tidligere meget store

interventionslagre er reduceret betragteligt. I lyset heraf vil fødevareprogrammet ikke som tidligere have en markedspolitisk berettigelse i form af nedbringelse af EU's overskudslagre.

Regeringen kan ikke støtte forslaget, da opkøb af fødevarer vil være en indirekte landbrugsstøtte. Udlevering af fødevarer til socialt dårligt stillede personer kan ses som en uhensigtsmæssig sammenblanding af socialpolitik og landbrugspolitik.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008 og drøftet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. november 2008, hvor der var et blokerende mindretal af medlemsstater imod forslaget bestående af Tyskland, Storbritannien, Nederlandene, Tjekkiet, Sverige og Danmark. Hovedparten af de resterende medlemsstater var skeptiske overfor introduktionen af national medfinansiering. Det er uvist, om det blokerende mindretal kan opretholdes.

Tyskland fører i øjeblikket en retssag mod Kommissionen med påstand om annullering af Kommissionens forordning (EF) nr. 983/2008, som indeholder 2009-planen om levering af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet. Tyskland anser fødevarehjælpsprogrammet for at være et rent socialpolitisk instrument, der ikke er hjemmel for. Der forventes en afgørelse inden udgangen af 2010.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. november 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. november 2008, jf. samlenotat oversendt den 6. november 2008.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 20. oktober 2008. Der blev endvidere oversendt samlenotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 16. oktober 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008.

Det forventede forslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. september 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008, jf. samlenotat oversendt den 11. september 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

4. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder og Rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremlægge forslag og rapport til Rådet og Europa-Parlamentet om foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder (POSEI). Kommissionen forventes i rapporten at redegøre for virkningerne af de gennemførte foranstaltninger.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge et forslag og en rapport til Rådet og Europa-Parlamentet om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder.

Forslaget forventes fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42, 43, stk. 2 samt artikel 349 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Indhold

Ifølge artikel 28, stk. 3 i Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 af 30. januar 2006 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder skal Kommissionen fremlægge rapport senest den 31. december 2009, hvori der redegøres for virkningerne af de gennemførte foranstaltninger. Rapporten kan ledsages af passende forslag, hvis det findes relevant. Det forventes, at Kommissionen fremlægger rapporten.

Artikel 349 i TEUF indeholder mulighed for særlige foranstaltninger rettet mod fjernområderne, som fortsat bør realiseres gennem skræddersyede initiativer, der imødekommer deres særlige behov, navnlig i landbrugssektoren. Dette gælder blandt andet i relation til told, beskatning, landbrug og fiskeri. EU's fjernområder er de fire franske oversøiske departementer (Guyana, Martinique, Guadeloupe, Réunion), Madeira og Azorerne samt De Kanariske Øer.

Kommissionens rapport forventes at blive ledsaget af forslag om tilpasning af Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 af 30. januar 2006 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder, herunder indarbejdelse af delegationsbestemmelser i overensstemmelse med Lissabontraktatens forskrifter.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslaget og rapporten forventes ikke at have statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det forventes, at man fra dansk side kan tage præsentationen af forslaget og rapporten til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget og rapporten er endnu ikke offentliggjort, hvorfor de øvrige medlemsstaters holdninger endnu ikke er kendt. Det forventes, at der vil være en positiv holdning til forslaget og rapporten fra medlemsstaterne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Forslag til Rådets afgørelse om fastsættelse af bestemmelser vedrørende import til Den Europæiske Union fra Grønland af fiskevarer, levende toskallede bløddyr, pighuder, sækdyr, havsnegle og biprodukter heraf KOM (2010) 176

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. juli 2010. Ændringer er markeret i marginen.

KOM (2010) 176

Resumé

Forslaget indebærer, at EU ved Rådsafgørelse tillader import på samhandelsvilkår fra Grønland af fisk, fiskevarer og muslinger med mere (levende og ikke-levende) til konsum samt biprodukter fremstillet heraf, for eksempel fiskemel og fiskeolie. Formålet med aftalen er, at Grønland kan handle med EU med de nævnte produkter på grundlag af reglerne for EU's indre marked, forudsat at Grønland implementerer EU's folke- og dyresundhedsmæssige bestemmelser for de pågældende produkter, og forudsat at Grønland etablerer et veterinært grænsekontrolsted til kontrol af produkter omfattet af aftalen, som kommer fra andre tredjelande. Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010)176 af 23. april 2010 fremsendt forslag til Rådets afgørelse om fastsættelse af bestemmelser vedrørende import til Den Europæiske Union fra Grønland af fiskevarer, levende toskallede bløddyr, pighuder, sækdyr, havsnegle og biprodukter heraf. Forslaget er oversendt til Rådet den 29. april 2010 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 203, og skal i særlig lovgivningsprocedure vedtages enstemmigt af Rådet efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører en lettelse af samhandelen med fisk og fiskevarer med videre mellem EU og Grønland, som ikke kan opnås ved andre foranstaltninger. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Siden Grønland i 1985 trådte ud af EU, er eksport af animalske produkter, herunder fisk, fiskevarer, toskallede bløddyr og biprodukter heraf til EU sket som tredjelandseksport, hvilket betyder, at produkterne skal underkastes veterinær grænsekontrol ved ankomsten til EU, før disse kan overgå til fri omsætning.

Grønlands Selvstyre rejste i 2002 ønske om at indgå en bilateral aftale med EU, således at Grønland kan eksportere fisk, fiskevarer, muslinger med mere og biprodukter heraf til EU på samhandelsvilkår. Det vil sige uden, at produkterne skal ledsages af certifikater og underkastes systematisk veterinær grænsekontrol ved ankomsten til EU. Færøerne indgik en tilsvarende aftale med EU i 1999.

På baggrund af dette har Kommissionen fremlagt udkast til Rådets afgørelse om fastsættelse af bestemmelser vedrørende import til Den Europæiske Union fra Grønland af fisk, fiskevarer, levende muslinger med mere og biprodukter heraf.

Formålet med aftalen er at fjerne veterinærkontrol af de omfattede produkter ved forsendelser fra grønlandske fiskevirksomheder til EU. Aftalen vil betyde, at følgende produkter afsendt fra grønlandske fiskevirksomheder, som er autoriseret af Fødevarestyrelsen, kan sendes til EU på samhandelsvilkår, det vil sige uden at produkterne skal underkastes veterinær grænsekontrol ved ankomsten til EU:

- Vildtfangne fisk til human konsum,
- Fiskevarer, herunder produkter af muslinger til human konsum,
- Vildtfangne samt opdrættede levende muslinger til human konsum,
- Vildtfangne levende pighuder, sækdyr og snegle til human konsum,
- Fiskemel, fiskeolie, tørret og fersk fisk, som ikke er bestemt til human konsum.

De nævnte grønlandske fiskevirksomheder er underlagt tilsyn og kontrol af Fødevarestyrelsen.

Aftalen vil samtidig betyde, at ovennævnte produkter, der indføres fra andre tredjelande til Grønland, kun må indføres via et EU-godkendt veterinært grænsekontrolsted i Grønland og først efter, at det er kontrolleret, at produkterne overholder EU-lovgivningen.

Grønland bliver ved aftalens indgåelse omfattet af EU's informationssystemer: Trade Control and Expert System (TRACES), Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF), Animal Disease Notification System (ADNS). Trade Control and Expert System (TRACES) omhandler data om flytning af og handel med produkterne, Animal Disease Notification System (ADNS) er et indberetningssystem for anmeldeligt dyresygdomme hos akvakulturfisk og Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) er et varslingssystem for risici for menneskers og dyrs sundhed i fødevarer og foder.

Forslaget lægger op til, at Kommissionen i forskriftskomiteprocedure kan vedtage de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger.

Formandskabet har den 7. september 2010 udsendt udkast til korrigeret forslag, som gør det entydigt, at bestemmelserne udelukkende drejer sig om dyresundhed og hygiejneforhold. Der er tillige indarbejdet delegationsbestemmelser i overensstemmelse med Lissabontraktatens forskrifter.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget, men på baggrund af en drøftelse i Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg den 14. juli 2010 og på baggrund af et udkast til betænkning forventes det, at Europa-Parlamentet vil forholde sig positivt til forslaget.

Det fremgår af udkastet til betænkning fra Europa-Parlamentets fiskeriudvalg, at udvalget kan tilslutte sig forslagets substans.

Gældende dansk ret

Danmark skal ligesom andre EU medlemsstater acceptere produkter omfattet af afgørelsen fra Grønland på samhandelsvilkår. En vedtagelse af forslaget vil kræve, at Fødevarestyrelsen som kompetent myndighed i Grønland på området implementerer relevant EU-lovgivning i grønlandsk lovgivning.

Konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet. Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser, men forslaget vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet kontroludgifter forudsættes gebyrfinansieret.

Høring

Sagen er sendt i høring i det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, §5-udvalget (fiskeri) og §2-udvalget (landbrug), der er indkommet følgende bemærkninger.

Danish Seafood Association og DI Fødevarer bemærker, at det glæder den danske fiskeindustri, at der nu omsider er udsigt til aftale om EU-veterinærkontrol på Grønland. Organisationerne opfordrer til, at de praktiske faciliteter hurtigt kan blive bragt på plads, så aftalen kan blive ført ud i livet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter forslaget, da en vedtagelse af forslaget vil betyde at fisk og fiskevarer m.v. kan sendes fra Grønland til EU på samhandelsvilkår, hvilket vil tilgodese økonomiske interesser hos både den grønlandske og danske fiskeindustri. Det grønlandske fiskerierhverv vil ligeledes blive sidestillet med det færøske fiskeerhverv, da Færøerne i 1999 indgik en lignende aftale med EU.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke offentligt tilgængelige tilkendegivelser om medlemsstaternes holdninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. maj 2010. Et revideret grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. juli 2010.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår støtte ydet inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol og Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Tysklands alkoholmonopol KOM (2010) 336 og KOM (2010) 337

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. juli 2010. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt en rapport om Tysklands alkoholmonopol og har i forlængelse heraf fremlagt forslag om forlængelse af Tysklands alkoholmonopols særlige undtagelse fra statsstøttere reglerne om ydelse af støtte til produktion af landbrugsethanol. Den nuværende undtagelsesbestemmelse udløber den 31. december 2010. Kommissionen foreslår en forlængelse af den nuværende undtagelse til den 31. december 2017 samtidig med, at forslaget indeholder en plan for afvikling af monopolet senest denne dato.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010) 336 af 24. juni 2010 fremlagt forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår støtte ydet inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol og har ved KOM (2010) 337 af 24. juni 2010 fremlagt en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om Tysklands alkoholmonopol. Forslaget og rapporten er oversendt til Rådet i en dansk sprogversion den 30. juni 2010.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og 43, stk. 2., og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Det forventes, at der kan opnås enighed om forslaget i en 1. behandling med Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Ifølge artikel 182, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen), kan Tyskland indtil den 31. december 2010 yde støtte inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol

for produkter, der efter yderligere forarbejdning markedsføres af monopolet som landbrugsethanol og er opført i traktatens bilag I. Den samlede årlige støtte må ikke overstige 110 mio. €

Det fremgår af artikel 184, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen), at Kommissionen inden den 31. december 2009 skulle have forelagt Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af undtagelsen i artikel 182, stk. 4, for så vidt angår Tysklands alkoholmonopol, herunder også en evaluering af den støtte, der er ydet inden for rammerne af dette monopol, ledsaget af relevante forslag. Kommissionen har den 24. juni 2010 ved KOM (2010) 337 fremlagt rapporten.

I rapporten påpeges det, at betydningen af Tysklands alkoholmonopol er aftagende, samt at antallet af brænderier tilknyttet Tysklands alkoholmonopol er faldet med ca. 70 i perioden fra 2001-2008. Det fremgår endvidere af rapporten, at alkoholmonopolets afsætning er faldet, ligesom godtgørelserne er faldet fra 110 mio. € i 2003 til 80 mio. € i 2008. Flere brænderier har omstruktureret deres produktion gennem investeringer i energibesparende udstyr, effektiviseringer og salg fremstød. Der er ifølge rapporten stadig behov for yderligere omstilling, inden brænderierne kan fungere under frie markedsvilkår.

Med forslaget foreslås en forlængelse af anvendelsen af den særlige undtagelse fra statsstøttereglerne indtil den 31. december 2017, idet der i denne periode kan ydes støtte af Tyskland for produkter, der efter yderligere forarbejdning markedsføres af monopolet som landbrugsethanol. Det foreslås, at produktion og salg fra monopolet gradvist skal afvikles indtil den 31. december 2017, hvorefter monopolet skal ophøre med at eksistere.

Kommissionen foreslår to forskellige afviklingsforløb af de tyske brænderier:

- 1) Der findes i øjeblikket 677 plomberede landbrugsbrænderier (landwirtschaftliche Verschlussbrennereien), som hovedsageligt forarbejder korn og kartofler til ethanol. Forslaget tilsigter at understøtte disse brænderiers udtræden af monopolet ved at opretholde undtagelsen indtil udgangen af 2013, idet brænderiernes produktion gradvist bliver reduceret fra 540.000 hektoliter i 2011, 360.000 hektoliter i 2012 til 180.000 hektoliter i 2013. Når et brænderi ikke længere er tilknyttet alkoholmonopolet, kan brænderiet modtage en kompensation på 257,50 € pr. hektoliter nominelle brændingsrettigheder. Kompensation ydes senest den 31. december 2013, men kan udbetales i flere rater frem til den 31. december 2017.
- 2) De små brænderier, for hvilke afgiften fastsættes skønsmæssigt (Abfindungsbrennereien), råstofbrugere (Stoffbesitzer) og kooperative frugtbrænderier (Obstgemeinschaftsbrennereien) er overvejende lokalt forankret og producerer meget små mængder af alkohol, hovedsageligt fra frugt (op til 300 liter om året pr. brænderi). Med forslaget kan disse brænderier ydes støtte fra monopolet under forudsætning af, at den samlede produktion, der modtager støtte, ikke overstiger 60.000 hektoliter årligt indtil udgangen af 2017.

Forslaget fastsætter, at det samlede støttebeløb, som kan udbetales fra den 1. januar 2011 til den 31. december 2013 ikke må overstige 269,9 mio. € og at det samlede udbetalte støttebeløb fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2017 ikke må overstige 268 mio. €

Fremstilling af landbrugsethanol under monopolet er begrænset og udgør p.t. mindre end 10 % af den samlede fremstilling af landbrugsethanol i Tyskland. Alkoholene sælges navnlig til spiritus-, fødevarer-, lægemiddel- og kosmetiksektoren, og der sælges ingen alkohol til anvendelse i biobrændstoffer. Eftersom alle plomberede brænderier skal være ude af monopolet senest den 31. december 2013, vil produktionen under monopolet blive væsentligt mindre efter denne dato.

Det fremgår af forslaget, at Tyskland, som hidtil, hvert år inden den 30. juni skal forelægge en rapport om, hvorledes ordningen fungerer. Desuden skal de tyske myndigheders rapport fra 2013 til 2016 hvert år inkludere en afviklingsplan for små brænderier, for hvilke afgiften fastsættes skønsmæssigt, samt for råstofindehavere og kooperative frugtbrænderier.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, ligesom forslaget ikke har konsekvenser for EU's budget.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse forventes at foreligge i slutningen af november 2010. Europa-Parlamentet forventes at kunne støtte forslaget.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er en vigtig prioritet, at der er ens konkurrencevilkår mellem EU-landene. Derfor er det vigtigt, at statsstøttere reglerne overholdes, og at undtagelser så vidt muligt undgås. Landbrug & Fødevarer støtter derfor en afvikling af det tyske alkoholmonopols særlige undtagelse fra statsstøttere reglerne om ydelse af støtte til landbrugsethanol, og gerne før 2017. Det kan i den forbindelse også nævnes, at manglende sikkerhed for konkurrenceevne i sidste ende kan blokere (eller forsinke) for udbygningen med bioethanolproduktion i Danmark, til trods for denne udbygnings betydelige klima- og beskæftigelseseffekter.

Regeringens foreløbige holdning

Der er tale om forlængelse af en særlig undtagelse fra statsstøttere reglerne for så vidt angår en foranstaltning på landbrugsområdet i EU, som skal understøtte et erhverv under omstilling. Idet omstillingen går i retning af afvikling af alkoholmonopolet, kan regeringen støtte forslaget med henblik på, at alkoholmonopolet endeligt ophører.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010 udtrykte Tyskland støtte til forslaget og opfordrede til en hurtig vedtagelse. Ingen medlemsstater udtalte sig imod forslaget.

Tidligere fremlæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010, jf. samlenotat oversendt den 1. juli 2010.